

problemer, som den foregaaende Taler rørte ved, man kun sige, at det er sandelig ikke Umuligheden af at skaffe Jordlodder, der driver Folk ind til Byerne. Det er selvfølgelig det friere, lettere, muntre, maaske lysere Liv, der føres herinde. Paa Landet er det — det misforstaas tidt af Bybefolkningen, der maaske tror, det er Sommerferie alt sammen — Arbejde baade Søgn og Hellig, og derfor er det ikke saa underligt, at en hel Del, som hellere vil leve lidt lettere, søger ind til Byerne. Her er store Chancer for Øjeblikket, og Livet pulserer noget rigere og mere vekslende herinde.

Jeg vil haabe, at vi maa faa et godt Resultat ud af denne Sag, for det er et for Samfundet ganske overordentlig vigtigt Spørgsmaal, der er rørt ved her. Det er samfundsgrundlæggende, hvorledes vi tager fat paa det, og jeg tror, at vi skal være meget forsigtige med at røre ved det Grundlag, som har givet det danske Landbrug den smukke Stilling, som det i hvert Fald havde før Krigen, og som det forhaabentlig vil kunne erhverve sig igen efter Krigen, hvis vi ikke lægger alt for mange Hindringer i Vejen for det.

Steinke: Naar man har studeret Rigsdagsforhandlingerne om disse Jordlove — jeg skal ikke komme ind paa, hvorvidt man kunde anvende disse skønne, lyse Maj-aftenar paa en nyttigere eller behageligere Maade —, og naar man har hørt de forskellige Ordføreres Fremstillinger i Dag, synes jeg, man er berettiget til at karakterisere Stillingen saaledes, at baade det konservative Folkeparti og Venstre nærer den størst mulige Interesse for en Løsning af Jordspørgsmaalet, en brændende Iver efter at komme i Gang og den mest udprægede Forhandlingsvillie for at naa et godt Resultat. For saa vidt ser alt paa Forhaand glimrende ud. Men ser man nærmere til, vil man se, at det konservative Folkeparti kun gaar med til rene Smaatterier og ikke i mindste Maade vil taale nogen Art af Indskrænkning i den private Ejendomsret, hverken i dens Form gennem periodiske Omvurderinger eller gennem Muligheden for Adgang til Ekspropriation. Tilbage bliver der ikke noget som helst af Betydning for en Jordreform, der skulde hjælpe noget. Det konservative Folkeparti følger i denne Sag som, tør man vel sige, i Regelen den politiske og ikke den saglige Konservatisme. Som den højtærede Statsminister udtalte ved Sagens første Behandling i Folketinget: Den politiske Konservatisme holder paa alt bestaaende i saa vidt Omfang som

overhovedet muligt blot for at konservere, medens den gode Konservatisme hylder det Fremskridt, som vil bevare alt det gode i Samfundet. I sidste Forstand har Socialdemokraterne altid været de eneste virkelig konservative — hvad den højtærede Statsminister dog ikke tilføjede.

Med Venstre forholder det sig noget anderledes. Man mærker, naar man ser nøjere til, to Strømninger, dels de gamle, de med Mindelserne om Fortidens Afhængighed af Jordadelen, Mindelserne om hele Fæsteforholdet o. s. v., som nu er blevet omtrent lige saa henrykte som de Konservative over det absolutte Dominium, det uindskrænkede private Selveje som den eneste saliggørende Besiddelsesform gennem alle Tider, og dels en anden Strømning, den yngre, der er paavirket af Tidens Rørelser og de Krav om virkelige Landboreformer, som overalt er fremme, og som heller ikke lader sig standse, men kun forhale eller forkludre. Resultatet bliver da, synes jeg, naar man ser paa Venstres Standpunkt i disse Dage, et underligt Kompromis mellem deres egne Synspunkter. Man opgiver teoretisk nogle af de gamle Principper, men man stritter saa meget som muligt imod de nye Princippers Gennemførelse. Man opgiver, som vi saa det i Gaar, det absolutte Selveje ved at acceptere de to Omvurderinger, men man viger tilbage for de periodiske, faste Omvurderinger, som kun er en ren Konsekvens af den Betragtning, man er inde paa. Man opgiver, forsaa vidt det foreliggende Lovforslag angaar, den principielle Modstand mod Ekspropriation overhovedet fra større Ejendomme til Fordel for Oprettelsen af mindre Brug, men i Praksis fortsætter man alligevel Modstanden ved at sige: Vi vil gerne gaa med til Ekspropriation, forsaa vidt den er nødvendig, men den er ikke nødvendig i Øjeblikket; det Tidspunkt er ikke kommet endnu for vort eget Vedkommende, altsaa for Landbruget, derimod indrømmer vi, at det er kommet for Byernes Vedkommende, og vi gaar med til Ekspropriation, naar det gælder Byerne.

Det samlede Resultat bliver altsaa en stor Interesse for at gennemføre alt det, der ikke har nogen som helst indgribende Betydning, og Valenhed, Kulde eller Halvhed overfor alle de nye Tanker, overfor alle de Planer, der har længere Sigt. Jeg synes, at hele denne Jordpolitik mangler baade Udsyn og Vidsyn. Den er, som det ligefrem fremgaar, særlig af Venstres Ordførers Tale i Folketinget, anlagt paa 2—3 Aar ad Gangen. Saaledes vil det for øvrigt i Regelen gaa i Historien, naar en Klasse har